

NOTA DE FUNDAMENTARE

la proiectul Hotărârii Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei ”Pentru modificarea unor acte normative ale Băncii Naționale a Moldovei (aferele domeniului valutar)”

1. Denumirea sau numele autorului și, după caz, a/al participanților la elaborarea proiectului actului normativ
Proiectul Hotărârii Comitetului executiv al Băncii Naționale a Moldovei ”Pentru modificarea unor acte normative ale Băncii Naționale a Moldovei (aferele domeniului valutar)” (în continuare – proiectul HCE) este elaborat de către Banca Națională a Moldovei (BNM).
2. Condițiile ce au impus elaborarea proiectului actului normativ
2.1. Temeiul legal sau, după caz, sursa proiectului actului normativ
Proiectul HCE este elaborat în temeiul art.51 lit.a) și lit.b) din Legea nr.548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2015, nr.297-300, art.544), cu modificările ulterioare și al art.55 din Legea nr.62/2008 privind reglementarea valutară (republicată în Monitorul Oficial al Republicii Moldova, 2016, nr.423-429, art.859), cu modificările ulterioare (în continuare Legea nr.62/2008).
2.2. Descrierea situației actuale și a problemelor care impun intervenția, inclusiv a cadrului normativ aplicabil și a deficiențelor/lacunelor normative
Elaborarea proiectului HCE este condiționată de necesitatea ajustării prevederilor unor acte normative ale Băncii Naționale a Moldovei aferele domeniului valutar la modificările operate la Legea nr.62/2008 privind reglementarea valutară prin Legea nr.174/2024 pentru modificarea unor acte normative și Legea nr.124/2025 pentru modificarea Legii nr.62/2008 privind reglementarea valutară. Potrivit art.II din Legea nr.124/2025, Banca Națională a Moldovei are obligația, în termen de 6 luni de la data publicării legii, de a aduce actele sale normative în concordanță cu legea în cauză. Astfel, urmare analizei cadrului legal aferele domeniului valutar, se impune modificarea următoarelor acte normative ale BNM: - Regulamentul privind eliberarea de către Banca Națională a Moldovei a autorizațiilor pentru scoaterea mijloacelor bănești din Republica Moldova, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al BNM nr.14/2009; - Regulamentul privind autorizarea unor operațiuni valutare de către Banca Națională a Moldovei, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al BNM nr.51/2009; - Regulamentul privind conturile rezidenților în străinătate, aprobat prin Hotărârea Consiliului de administrație al BNM nr.216/2015; - Regulamentul privind licențierea unităților de schimb valutar, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al BNM nr.304/2016; - Regulamentul privind activitatea unităților de schimb valutar, aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al BNM nr.335/2016.

3. Obiectivele urmărite și soluțiile propuse

3.1. Principalele prevederi ale proiectului și evidențierea elementelor noi

Principalele propuneri de modificare se referă la:

1) alinierea cadrului normativ secundar conexe reglementării valutare, cu modificările operate la Legea nr.62/2008, pe următoarele aspecte:

- abrogarea prevederilor care vizează prezentarea de către solicitanții de autorizații BNM a documentelor de identitate/identificare. Astfel, solicitanții de autorizații BNM nu vor mai avea obligația să prezinte la BNM, după caz, extrasul din Registrul de stat eliberat de organul abilitat cu dreptul de înregistrare de stat, certificatul de atribuire a codului fiscal, documentul ce permite practicarea unei anumite activități de către persoana fizică rezidentă, cum ar fi, patentă de întreprinzător, licența pentru activitate notarială, licența pentru exercitarea profesiei de avocat, actul de identitate a persoanei fizice rezidente (*Regulamentul privind autorizarea unor operațiuni valutare de către Banca Națională a Moldovei, Regulamentul privind conturile rezidenților în străinătate*);
- completarea conținutului cererilor de eliberare a autorizațiilor BNM pentru efectuarea operațiunilor valutare cu date referitoare la identitatea solicitantului, precum și stabilirea prevederilor privind dreptul BNM de accesare a resurselor informaționale de stat în vederea verificării identității solicitanților de autorizații BNM, având în vedere excluderea cerinței de prezentare la BNM a documentelor ce identifică solicitantul. De asemenea, declarația solicitantului inclusă în cerere, prin care acesta își asumă responsabilitatea pentru corespunderea operațiunii valutare prevederilor legislației Republicii Moldova a fost completată cu textul care vizează asumarea răspunderii și pentru neefectuarea plăților/transferurilor în cadrul operațiunii valutare până la obținerea autorizației BNM (*Regulamentul privind autorizarea unor operațiuni valutare de către Banca Națională a Moldovei, Regulamentul privind conturile rezidenților în străinătate*);
- modificarea normelor care vizează consecutivitatea afișării cursurilor valutarilor străine de către unitățile de schimb valutar pe panoul de reclamă și pe ecranul aparatului de schimb valutar (*Regulamentul privind activitatea unităților de schimb valutar*);

2) Alte elemente ale proiectului HCE includ un șir de modificări precum:

- includerea explicită în condițiile de autorizare de către BNM a operațiunilor valutare pentru care se solicită eliberarea autorizației BNM, a condiției neefectuării de către solicitantul de autorizație, până la obținerea autorizației BNM, a plăților/transferurilor parțiale sau integrale aferente operațiunii valutare pentru care solicită eliberarea autorizației BNM. (*Regulamentul privind autorizarea unor operațiuni valutare de către Banca Națională a Moldovei*);
- precizarea condițiilor de autorizare a operațiunilor valutare, ținând cont de dreptul BNM, stabilit la art.55 alin.(6) lit.c) din Legea nr.62/2008. Astfel, proiectul HCE include prevederea că BNM nu autorizează operațiunile valutare supuse autorizării în condițiile în care:
 - (i) persoana fizică sau juridică rezidentă care intenționează să deschidă un cont în străinătate și să efectueze operațiuni în acesta și/sau persoana fizică sau juridică nerezidentă contra-parte la operațiunile care se vor efectua în acest cont are calitatea de subiect al unei măsuri restrictive internaționale care a devenit aplicabilă pe teritoriul Republicii Moldova, în

condițiile prevăzute de Legea nr.25/2016 privind aplicarea măsurilor restrictive internaționale, și această măsură restrictivă internațională are ca obiect sau ca efect restricționarea dreptului de a efectua operațiunea valutară respectivă, sau

(ii) banca nerezidentă la care se intenționează deschiderea contului, are calitatea de subiect al unei măsuri restrictive internaționale, care a devenit aplicabilă pe teritoriul Republicii Moldova în condițiile prevăzute de Legea nr.25/2016 privind aplicarea măsurilor restrictive internaționale și care are ca obiect sau ca efect restricționarea dreptului de a deschide conturi și/sau de a executa operațiuni valutare (*Regulamentul privind conturile rezidenților în străinătate*).

De notat că o astfel de condiție de autorizare se regăsește în prezent în Regulamentul privind autorizarea unor operațiuni valutare de către Banca Națională a Moldovei și Regulamentul privind eliberarea de către Banca Națională a Moldovei a autorizațiilor pentru scoaterea mijloacelor bănești din Republica Moldova;

- abrogarea prevederilor care vizează acțiunile BNM aferente încălcărilor constatate în cadrul controlului din oficiu, în legătură cu modificările operate la Legea nr.548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei prin Legea nr.174/2024 (*Regulamentul privind conturile rezidenților în străinătate*);
- includerea referinței la posibilitatea anexării la fișele personale care se prezintă la BNM de către casele de schimb valutar a copiilor de pe cărțile de identitate. Cartea de identitate reprezintă un act de identitate nou care se eliberează cetățenilor Republicii Moldova conform modificărilor operate la Legea nr.273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte, prin Legea nr.68/2024 pentru modificarea Legii nr.273/1994 privind actele de identitate din sistemul național de pașapoarte (*Regulamentul privind licențierea unităților de schimb valutar*);
- concretizarea normelor care vizează cazurile de suspendare/reluare/încetare a activității biroului (birourilor) de schimb valutar, casei de schimb valutar, a sucursalei acesteia, a punctului de schimb valutar al hotelului, suspendare/reluare a activității prin intermediul aparatului (aparaturilor) de schimb valutar, fapt ce implică informarea BNM. Astfel, a fost inclusă o prevedere nouă prin care se stabilesc acțiunile biroului (birourilor) de schimb valutar, ale casei de schimb valutar, ale sucursalei acesteia, ale punctului de schimb valutar al hotelului în cazul intervenirii unui eveniment neprevăzut (de exemplu, defecțiuni tehnice ale sistemului de supraveghere și înregistrare video a activității de schimb valutar, echipamentelor de casă și control, lipsa curentului electric), contribuind la o supraveghere mai eficientă (*Regulamentul privind licențierea unităților de schimb valutar*).

De asemenea, proiectul HCE include o serie de ajustări și modificări tehnice sau redacționale ale actelor normative indicate la pct.2.2, care au drept scop îmbunătățirea cadrului normativ existent.

Astfel, prin proiectul HCE se urmărește ajustarea cadrului normativ secundar la cadrul normativ primar aferent domeniului valutar, în particular care vizează procesul de autorizare a operațiunilor valutare de către BNM, având menirea să asigure o interpretare univocă a acestora și să eficientizeze aplicarea normelor în cauză de către rezidenți.

3.2. Opțiunile alternative analizate și motivele pentru care acestea nu au fost luate în considerare

Proiectul hotărârii HCE are drept scop aducerea în concordanță a prevederilor cadrului normativ secundar la cadrul normativ primar, prin urmare, analiza unor opțiuni alternative nu se justifică.
4. Analiza impactului de reglementare
4.1. Impactul asupra sectorului public
Nu este aplicabil.
4.2. Impactul financiar și argumentarea costurilor estimative
Implementarea proiectului HCE nu implică cheltuieli financiare și alocarea de mijloace financiare din bugetul de stat.
4.3. Impactul asupra sectorului privat
Implementarea proiectului HCE generează un impact pozitiv asupra sectorului privat (persoane juridice rezidente), precum și asupra persoanelor fizice – solicitanți ai autorizațiilor BNM, având în vedere optimizarea (reducerea) listei documentelor care urmează a fi prezentate la BNM în vederea obținerii autorizației BNM, reducerea costurilor financiare legate de procesul de autorizare a operațiunilor valutare de către BNM.
4.4. Impactul social
4.4.1. Impactul asupra datelor cu caracter personal
Nu este aplicabil.
4.4.2. Impactul asupra echității și egalității de gen
Nu este aplicabil.
4.5. Impactul asupra mediului
Nu este aplicabil.
4.6. Alte impacturi și informații relevante
Potrivit art.5 alin.(6) din Legea nr.548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei, în coroborare cu art.1 din Legea nr.235/2006 cu privire la principiile de bază de reglementare a activității de întreprinzător, analiza impactului de reglementare nu se efectuează în privința actelor normative din domeniul financiar (bancar și nebancar).
5. Compatibilitatea proiectului actului normativ cu legislația UE
5.1. Măsurile normative necesare pentru transpunerea actelor juridice ale UE în legislația națională
Nu este aplicabil.

5.2. Măsuri normative care urmăresc crearea cadrului juridic intern necesar pentru implementarea legislației UE
Nu este aplicabil.
6. Avizarea și consultarea publică a proiectului actului normativ
Proiectul HCE va fi supus avizării și consultării publice, urmând a fi publicat pe pagina web a BNM (https://bnm.md/), la compartimentul „Legislație”, rubrica „Transparență decizională”, conform prevederilor Legii nr.239/2008 privind transparența în procesul decizional și ale Regulamentului privind asigurarea transparenței în procesul de elaborare și adoptare a deciziilor BNM (aprobat prin Hotărârea Comitetului executiv al BNM nr.346/2024). De asemenea, proiectul HCE va fi consultat și cu alte părți interesate.
7. Concluziile expertizelor
Conform art.36 alin.(5) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, expertiza anticorupție a proiectului a fost efectuată în cadrul Băncii Naționale a Moldovei, iar factori și riscuri de corupție nu au fost identificați. Expertiza de compatibilitate nu este necesară, deoarece proiectul HCE nu prevede armonizarea legislației naționale cu legislația Uniunii Europene. Potrivit art.37 alin.(5) din Legea nr.100/2017 cu privire la actele normative, actele normative emise de Banca Națională a Moldovei nu se supun expertizei juridice a Ministerului Justiției. Totodată, având în vedere art.11 alin.(3³) din Legea nr.548/1995 cu privire la Banca Națională a Moldovei, Banca Națională a Moldovei va solicita o opinie cu caracter consultativ din partea Ministerului Justiției pe marginea proiectului.
8. Modul de încorporare a actului în cadrul normativ existent
Proiectul HCE este corelat cu prevederile actelor legislative/normative cu care se află în conexiune, iar modificările și completările propuse nu afectează concepția generală a actelor normative supuse modificării. Având în vedere impactul pozitiv asupra sectorului privat, proiectul HCE va intra în vigoare la data publicării acestuia în Monitorul Oficial al Republicii Moldova.
9. Măsurile necesare pentru implementarea prevederilor proiectului actului normativ
Implementarea proiectului HCE se efectuează de către Banca Națională a Moldovei prin aplicarea noilor prevederi care vizează procesul de autorizare a operațiunilor valutare.